

Protecția copiilor în mediul online

Copil ria de alt dat ...

Nativii digitali

Dezbateri pe grupe

- ✓ Caracteristicile specifice ale generației digitale
- ✓ Nevoile copiilor în materie de folosire a noilor tehnologii
- ✓ Beneficiile internetului pentru copii
- ✓ Rolul adulților responsabili de educația copiilor

Nevoile copiilor

Exemple:

- Nevoi relaționale;
- De explorare și cunoaștere;
- De dezvoltare a propriilor abilități;
- De învățare și aprofundare;
- De creare de conținut creativ și original;
- Nevoia de a avea un impact asupra mediului și asupra celorlalți;
- De testare a realității;
- De securitate și siguranță.

Riscurile asociate cu folosirea noilor tehnologii

Tipuri de abuz asupra copiilor

- Emoțional
- Fizic
- Sexual
- Exploatare sexuală
- Neglijarea sau abandonul
- Exploatare comercială

Copiii 3-5
ani

Copii 6-9
ani

Copii 10-12
ani

Adolescenți
13-18 ani

Riscurile pe Internet

Cele mai frecvente pericole raportate la CTRL_AJUTOR

- Hărțuirea în mediul online;
- Dependența de Internet;
- Furt de date personale și imaginea online;
- Sexting și ademenire;
- Conținut dăunător și ilegal;
- Criminalitatea informatică.

Hărțuirea online

“De câteva luni pot spune că sunt "terorizată" de un baiat de 17 ani. Îmi este frică și să mai merg la școală. Primesc telefoane și sms-uri în care sunt amenințată, înjurată și unele chiar au caracter pornografic. Nu știu ce să fac și cum să scap

Hărțuirea online

...este termenul folosit pentru a defini diverse forme de abuz psihologic, asemănător cu hărțuirea convențională, dar comunicată prin Internet. Hărțuirea online (Cyberbullying-ul) poate include:

- Umilirea repetată a unei persoane;
- Trimiterea de mesaje text obscene prin intermediul Internetului;;
- Trimiterea de conținut obscen și ofensator prin intermediul mesageriei web pentru a intimida pe cineva;
- Folosirea de conținut obscen în timpul convorbirilor online;
- Ridiculizarea cuiva prin crearea unui profil sau a unui blog fals, conținând informații umilitoare;
- Trimiterea de amenințări;
- Publicarea online a unor videoclipuri sau poze personale fără acordul persoanei în cauză.

Hărțuirea online

Cel mai frecvent este întâlnită în aplicațiile de rețele sociale și mesagerie instantane cum ar fi WhatsApp, Facebook, Skype, AskFM, Snap Chat sau websituri cum ar fi Youtube.

Aplicațiile telefoanelor mobile sau imaginile video/foto capturate cu camera telefonului pot fi și ele folosite pentru a hărțui în acest fel.

Hărțuirea online

Exercițiu

Cum ar putea un copil sau tânăr să ajungă într-o astfel de situație?

- Ce se întâmplă la el acasă?
- Ce se întâmplă la școală? Ce fel sunt colegii? Dar profesorii?
- Ce se întâmplă în comunitate/în grupul extins de prieteni?
- Ce se întâmplă în societate?

Hărțuirea online

Principii educaționale și psihologice pentru a preveni sau interveni în situațiile de hărțuire:

- Relația de încredere dintre copil și părinții (sau adulții responsabili de educația și protecția lui) este esențială;
 - Identificați semnalele unei hărțuiri;
 - Învățați copiii cum să reacționeze în situațiile de hărțuire;
 - Informați și stimulați copiii să ceară respectarea propriilor drepturi în mediul online;
 - Faceți demersuri pentru a dezvolta punerea în aplicare a regulamentului școlar care ar trebui să includă și măsuri pentru evitarea cazurilor de abuz în mediul online.
-
- Cereți ajutor consilierilor de la

Hărțuirea online

Hărțuirea este incriminată în Codul Penal astfel:

(1) Fapta celui care, în mod repetat, urmărește, fără drept sau fără un interes legitim, o persoană ori îi supraveghează locuința, locul de muncă sau alte locuri frecventate de către aceasta, cauzându-i astfel o stare de temere, se pedepsește cu închisoare de la 3 a 6 luni sau cu amendă.

(2) Efectuarea de apeluri telefonice sau comunicări prin mijloace de transmitere la distanță, care, prin frecvență sau conținut, îi cauzează o temere unei persoane, se pedepsește cu închisoare de la o lună la 3 luni sau cu amendă, dacă fapta nu constituie o infracțiune mai gravă.

(3) Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

Dependența

“Cred că jumătate din clasa mea, inclusiv eu, și cam 20% din tot liceul meu sunt dependenți de Facebook. Când îmi propun să fac ceva, amân din cauza că stau prea mult pe facebook. Dacă nu am acces 2 zile la facebook, simt că nu mai trăiesc. Știu că nu e bine, ce pot să fac?”

Dependența

...este definită ca o pierdere compulsivă a controlului impulsurilor legate de utilizarea Internetului (jocuri online, rețele sociale, sesiuni-maraton de navigare pe Internet) care implică în principal dependența psihologică de Internet iar simptomele sunt comparabile cu ale altor comportamente adictive, cel mai apropiat fiind jocul de noroc patologic.

!!!Cel mai des asociată cu folosirea în exces a rețelelor sociale, jocurilor

Dependența

Dependența poate avea efecte precum:

- Perturbări ale stării de sănătate fizică
- Tulburări emoționale și modificări ale comportamentului
 - Schimbarea dispoziției
 - Lipsa atenției
 - Scăderea performanței școlare
 - Retragere socială
- Modificări complexe în circuitele cerebrale

Dependența

Exercițiu

Cum ar putea un copil sau tânăr să ajungă într-o astfel de situație?

- Ce se întâmplă la el acasă?
- Ce se întâmplă la școală? Ce fel sunt colegii? Dar profesorii?
- Ce se întâmplă în comunitate/în grupul extins de prieteni?
- Ce se întâmplă în societate?

Dependența

Principii educaționale și psihologice pentru a preveni sau interveni în situațiile de dependență:

- Relația de încredere dintre copil și părinții (sau adulții responsabili de educația și protecția lui) este esențială;
- Identificarea și rezolvarea la timp a problemelor care-l fac vulnerabil pe copil sau adolescent: depresie, stres, anxietate, probleme cu alcool/droguri;
- Cereți sprijin specialiștilor CTRL_AJUTOR pentru a vă informa;
- Identificați semnalele dependenței de Internet;
- Identificați împreună cu copilul ce rol ocupă Internetul în viața lor și ce nevoi îi sunt satisfăcute online;
- Facilitați identificarea unor alternative atractive pentru persoanele dependente de Internet;
- Îmbunătățirea și consolidarea relațiilor sociale – rezervă timp pentru interacțiune cu prietenii și familia, grupuri cu interese sau pasiuni comune.

Dependența

Chestionar : Ești dependent de Internet?

O persoană este considerată dependentă dacă răspunde cu DA la cel puțin 5 criterii enumerate mai jos.

1. Ai sentimentul că ești preocupat de internet ?
2. Ai impresia că trebuie să petreci din ce în ce mai mult timp pe Internet pentru a obține o stare de bine?
3. Pierzi controlul timpului petrecut pe Internet ?
4. Ai senzația de iritabilitate când te oprești din utilizarea Internetului?
5. Folosești internetul pentru a scăpa de probleme, pentru a-ți “ridica moralul”?
6. Ai mințit familia și prietenii pentru a putea prelungi timpul dedicat Internetului?
7. Ai riscat pierderea relațiilor sociale, a serviciului, oportunitățile pentru o carieră profesională sau educativă?
8. Ai devenit mai neliniștit odată ce ai întrerupt activitatea online și te gândești la cea viitoare?
9. Rămâi conectat mai mult timp decât te lasă părinții?

Imaginea online & Furtul de date personale

“Întotdeauna am avut grijă cu profilul meu, dar când un străin mi-a dat add l-am acceptat din curiozitate. Am schimbat câteva mesaje după care l-am sters din listă. Aici a început totul. Îmi trimitea mesaje foarte supărătoare de pe diverse conturi și chiar mi-a creat un profil fals cu poze luate de pe profilul meu. Ce pot să fac acum?”

Imaginea online & Furtul de date personale

Conform cercetării Organizației Salvați Copiii din 2014, principalele informații furnizate de copii pe rețele de socializare sunt: poze în care se distinge clar fața copilului (81%), numele de familie (61%), numele școlii la care învață (59%) și vârsta sa corectă (47%). Un procent semnificativ dintre copii postează pe Internet chiar numărul de telefon (10%) sau adresa (16%).

Tu ce lași în urma ta pe Internet?

Imaginea online & Furtul de date personale

Principii educaționale și psihologice pentru a preveni sau interveni în situațiile de protecție a datelor personale și a imaginii online:

- Adulții din viața copiilor sunt principalele modele despre cum vor interacționa în mediul online;
- Educația pentru mediul online are aceleași reguli și principii ca cea pe care o oferim copiilor atunci când ies în spații publice;
- Arătați copilului cum să folosească setările de siguranță;
- Persoanele străine nu au de ce să intre în lista noastră de prieteni;
- Locația în care este ar fi sigur să rămână secretă;
- Tot ceea ce postezi online, va rămâne mereu în online;
- Parolele puternice sunt greu de spart dar nu imposibil;
- Internetul este un spațiu public.

Imaginea online & Furtul de date personale

Reglementări în Codul Penal: **Art. 226. Violarea vieții private.**

(1) Atingerea adusă vieții private, fără drept, prin fotografierea, captarea sau înregistrarea de imagini, ascultarea cu mijloace tehnice sau înregistrarea audio a unei persoane aflate într-o locuință sau încăpere ori dependință ținând de aceasta sau a unei convorbiri private se pedepsește cu închisoare de la o lună la 6 luni sau cu amendă.

(2) Divulgarea, difuzarea, prezentarea sau transmiterea, fără drept, a sunetelor, convorbirilor ori a imaginilor prevăzute în alin. (1), către o altă persoană sau către public, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 2 ani sau cu amendă.

(3) Acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate.

(4) Nu constituie infracțiune fapta săvârșită:

a) de către cel care a participat la întâlnirea cu persoana vătămată în cadrul căreia au fost surprinse sunetele, convorbirile sau imaginile, dacă justifică un interes legitim;

b) dacă persoana vătămată a acționat explicit cu intenția de a fi văzută ori auzită de făptuitor;

c) dacă făptuitorul surprinde săvârșirea unei infracțiuni sau contribuie la dovedirea săvârșirii unei infracțiuni;

d) dacă surprinde fapte de interes public, care au semnificație pentru viața comunității și a căror divulgare prezintă avantaje publice mai mari decât prejudiciul produs persoanei vătămate.

(5) Plasarea, fără drept, de mijloace tehnice de înregistrare audio sau video, în scopul săvârșirii faptelor prevăzute în alin. (1) și alin. (2), se pedepsește cu închisoarea de la unu la 5 ani.

Joc de rol

Activitate practică

Vom lucra în echipe de câte trei – consilier, copil,
observator.

Obiectiv

Contactarea împreună a serviciului

ctr LAJUTOR

Grooming (Ademenire)

„Am întâlnit pe cineva pe internet care este super. Avem interese comune, ne place aceea și muzică. Nu știu dacă s-a întâlnit cu el... Uneori îmi trimite și lucruri mai ciudate”

Grooming (Ademenire)

...acțiunile deliberate întreprinse de către un adult pentru a forma o relație de încredere și a stabili o legătură emoțională cu un copil, cu intenția ca mai târziu să îl abuzeze sau să îl exploateze sexual.

...implică manipularea psihologică sub formă de consolidare pozitivă, activități care sunt de obicei legale, permise, dar mai târziu pot conduce la contacte sexuale. (ex. oferirea de cadouri sau bani).

... are loc prin intermediul rețelelor sociale, ale jocurilor și comunităților online.

Grooming (Ademenire)

➔ 47% dintre copii au vorbit cu persoane necunoscute pe internet, iar 27% s-au întâlnit față în față cu o persoană necunoscută? Dintre aceștia, 20% afirmă că au fost deranjați de această persoană?

Studiul realizat de Salvați Copiii, 2014

Grooming (Ademenire)

Principii educaționale și psihologice pentru a preveni sau interveni în situațiile de grooming:

- Relația de încredere dintre copil și părinții (sau adulții responsabili de educația și protecția lui) este esențială;
- Identificați semnalele unui potențial abuz;
- Învățați copiii cum să reacționeze în situațiile în care sunt abordați de străini;
- Pe internet nu putem verifica identitatea cuiva;
- Asigurați-vă că tânărul/copilul înțelege repercursiunile unei întâlniri în viața reală.

Grooming (Ademenire)

Codul Penal Art. 221
Coruperea sexuală a
minorilor

Art. 222

Racolarea minorilor în scopuri sexuale

Fapta persoanei majore de a-i propune unui minor care nu a împlinit vârsta de 13 ani să se întâlnească, în scopul comiterii unui act dintre cele prevăzute în art. 220 sau art. 221, inclusiv atunci când propunerea a fost făcută prin mijloacele de transmitere la distanță, se pedepsește cu închisoare de la o lună la un an sau cu amendă.

Sexting

„Eu și fostul meu ne-am trimis poze mai intime, era o chestie distractivă pe care o făceam. Acum ne-am despărțit și mi se simte ciudat... a vrea să pot să iau pozele înapoi cumva. Ce să fac?”

Sexting

Sextingul reprezintă trimiterea reprezentă trimiterea consensuală de mesaje sexuale explicite sau fotografii cu ajutorul telefonului mobil.

- a devenit o practică destul de frecventă printre tineri.
- este o modalitate de a-și explora sexualitatea

Sexting

..Sextingul a luat amploare odată cu apariția smarphone-urilor

... este des întâlnit pe aplicații precum Snapchat, WhatsApp, Facebook Messenger.

Sexting

Principii educaționale și psihologice pentru a preveni sau interveni în situațiile de sexting:

- Relația de încredere dintre copil și părinții (sau adulții responsabili de educația și protecția lui) este esențială
- Educația sexuală a copiilor
- Explicați tinerilor riscurile la care se expun (ex. stricarea reputației cu consecințe pe termen lung, revenge-porn)
- Explicați tinerilor consecințele legale ale acțiunilor
- Identificați semnalele care denotă că tânărul este într-o situație dificilă
- Învățați tinerii cum să facă față presiunilor externe
- Ajutați tânărul să gestioneze anxietatea, teama sau rușinea asociate acestui comportament

Sexting

Codul Penal Art. 374 Pornografia infantilă

- (1) Producerea, deținerea în vederea expunerii sau distribuirii, achiziționarea, stocarea, expunerea, promovarea, distribuirea, precum și punerea la dispoziție, în orice mod, de materiale pornografice cu minori se pedepesc cu închisoarea de la un an la 5 ani.
- (2) Dacă faptele prevăzute în alin. (1) au fost săvârșite printr-un sistem informatic sau alt mijloc de stocare a datelor informatice, pedeapsa este închisoarea de la 2 la 7 ani.
- (3) Accesarea, fără drept, de materiale pornografice cu minori, prin intermediul sistemelor informatice sau altor mijloace de comunicații electronice, se pedepsește cu închisoare de la 3 luni la 3 ani sau cu amendă.
- (4) Prin materiale pornografice cu minori se înțelege orice material care prezintă un minor având un comportament sexual explicit.
- (5) Tentativa se pedepsește.

Sexting

Sfaturi și recomandări

ctrLAJUTOR

Raportare

esc_ABUZ

Conținut ilegal și dăunător

“Umblam pe net și am dat click din greșeală pe o reclamă. Mi-a aparut un website cu imagini foarte supărătoare. M-am speriat și de atunci nu vreau să mai stau pe internet. E normal?”

Conținut ilegal și dăunător

Conținutul dăunător sau nepotrivit se referă la acele informații, poze, clipuri de pe internet care încalcă norme sau standarde sociale, religioase, culturale. Astfel de conținuturi pot include:

- Conținut violent în filme, clipuri, muzică, jocuri sau imagini web.
- Conținutul sexual explicit este foarte răspândit pe internet și poate fi găsit pe websituri, partajat între utilizatorii rețelelor peer-to-peer (P2P) sau prin intermediul aplicațiilor rețelelor sociale.
- Websituri care promovează doctrine politice extreme. Astfel de materiale sunt folosite grupuri extremiste ca să-și promoveze viziunea și să recruteze noi membrii. Ei pot juca un rol în radicalizarea membrilor vulnerabili ai societății.
- Websituri care incită la violența sau care ridicularizează grupuri pe baza apartenenței etnice, religiei, preferințelor sexuale sau alți factori sociali sau culturali.

Conținut ilegal și dăunător

- Conținut care promovează infracțiunile sau violența, cum ar fi websituri unde se vorbește despre fabricarea bombelor sau a altor arme, fraudă, acte teroriste.
- Reclame online. Anumite bannere sau reclame folosite online pot conține imagini nepotrivite sau pot chiar miza pe naivitatea și lipsa de experiență a utilizatorilor mai tineri.
- Conținut care îndeamnă la auto vătămare, cum ar fi websiturile care promovează anorexia, bulimia, consumul de droguri, auto mutilarea, sinuciderea.

Conținut ilegal și dăunător

Conform legislației din România conținut ilegal este considerat:

- Pornografia infantilă pe internet
- Pornografia adultă accesibilă minorilor
- Instigarea la discriminare
- Transmiterea de comunicări electronice nesolicitate (SPAM)

Conținut ilegal și dăunător

**Control
parental**

+

Informare

+

Raportare

esc.ABUZ

Criminalitatea informatică

*„Am luat ceva care mi-a blocat
computerul. Nu mai pot să fac nimic!
Îmi spune că trebuie să plătesc o
amendă la Poliție pentru că am făcut
ceva ilegal. Ce să fac?”*

Criminalitatea informatică

Spam – este procesul de expediere a mesajelor electronice nesolicitate, de cele mai multe ori cu caracter comercial, de publicitate pentru produse și servicii dubioase, practică în industria e-marketingului și de proprietarii de situri pornografice. *Spam*-ul se distinge prin caracterul agresiv, repetat și prin privarea de dreptul la opțiune. Această metodă se folosește și la colectarea adreselor de e-mail utilizând metode de genul *Cite te i d mai departe*. Conținutul acestor mesaje variază de la texte biblice, urări de bine cu îndemnarea de a trimite mai departe, în caz contrar vor urma evenimente neplăcute, până la mesaje cu caracter alarmant menite să atragă atenția asupra unui fapt plauzibil, îndemnând cititorul să trimită mesajul și altor persoane. Adresele de email colectate sunt cel mai adesea vândute cu scopul de a trimite alte mesaje SPAM cum ar fi cele comerciale.

Criminalitatea informatică

Phishing – reprezintă o formă de activitate infracțională care constă în obținerea unor date confidențiale, cum ar fi date de acces pentru aplicații de tip bancar, aplicații de comerț electronic (ca eBay sau PayPal) sau informații referitoare la carduri de credit, folosind tehnici de manipulare a datelor identității unei persoane sau a unei instituții.

Phishingul poate fi efectuat prin trimiterea unui email în care utilizatorul este sfătuit să-și dea datele confidențiale pentru a câștiga anumite premii, sau este informat că acestea sunt necesare datorită unor erori tehnice care au dus la pierderea datelor originale sau crearea unui website oglindă, foarte asemănător unor websituri bancare reale.

Criminalitatea informatică

Încălcarea drepturilor de autor – În această categorie este vorba despre piratarea de filme, muzică, jocuri și alte fișiere care se află sub incidența drepturilor de autor.

Virusi/Malware/Ransomeware – Copiii întâlnesc des astfel de probleme, computerul este infectat din cauza deschiderii unor fișiere corupte, trimise de către străini sau descărcate de pe torrente, accesarea de pop-upuri etc. și acestea le îngreunează funcționarea dispozitivelor.

Vă mulțumim!

Georgiana Roșculeț

Coordonator programe educaționale
georgiana.rosulet@salvaticopiii.ro

Teodora Stoica

Coordonator CTRL_AJUTOR
teodora.stoica@salvaticopiii.ro